

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁM HIVATAL
Központi Hivatala
Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály

Iktatószám: 370800562

Ügyiratszám: 3708509642/2012.
Ügyintéző: dr. Szekeres Zsuzsanna
Tárgy: befektetési szolgáltatás

Vadász Iván
adószakértő
részére

AD-KÖ Adószakértő Iroda
Budapest
Szervita tér 4. II/1.
1052

Tisztelt Vadász Iván Úr!

Hivatkozással a Hivatalunkhoz fenti ügyszámon érkezett beadványára a következők szerint tájékoztatom.

1) Az adólevonás nélküli tevékenységek adómentességének [Áfa tv. 86.§] kérdésében kialakított általános érvényű Közösségi joggyakorlat:

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 112/2006. EK irányelv preambuluma 35. pontja kimondja: „A saját források valamennyi tagállamban egységes módon történő beszedése érdekében közös adómentesség-lista elkészítésére van szükség.” Az Európai Bíróság (továbbiakban: Bíróság) következetesen képviselt ítélkezési gyakorlata pedig ezt azzal nyomatékosítja, hogy az áfa-mentesség alá tartozó ügyletek tartalma sajátlagosan – sui generis módon – meghatározott, az a tagállamok joggyakorlatában nem különbözhet egymástól

A Bíróság által kialakított jogértelmezés alapján az *adólevonás nélküli adómentes tevékenységeket* – így a pénzügyi és biztosítási szolgáltatásokat is – egyrészt megszorítóan kell értelmezni, mivel azok kivételt jelentenek azon főszabály alól, melynek értelmében az adóalany által teljesített ügyletekre áfát kell felszámítani. Másrészt ezek az adómentességek közösségi jogi, a tagállami jogoktól független, egységes fogalom meghatározásokkal rendelkeznek, melyeket a HÉA-irányelv főszabálya és alapelvei szerint kell értelmezni, nem pedig a nemzeti, ágazati jogszabályokban meghatározott definíciók szerint értelmezni, hiszen azok tagállamonként eltérőek lehetnek.

Ahhoz tehát, hogy a beadványban kérdésként feltett valamely biztosítási (kiegészítő biztosítási) tevékenység illetve befektetési szolgáltatási tevékenység esetén az adómentesítő szabály jogszerű alkalmazása kérdésében dönteni lehessen *nem az ágazati jogszabály* – a jelen esetben a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (továbbiakban: Bszt.), illetve a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) – általi minősítés a meghatározó, hanem az, hogy a szolgáltatás tartalmában megfelel-e a kialakított Közösségi jogértelmezésnek.

Az Áfa tv. a pénzügyi eszközzel kapcsolatos szolgáltatás tekintetében kizárólag a *szolgáltatás tárgyának a meghatározása* miatt utal vissza a Bszt. szerinti pénzügyi eszköz definícióra, viszont a szolgáltatás jellegét az adómentesség szempontjából nem a Bszt. szerint kell vizsgálni, hanem a HÉA-irányelvvel és a kapcsolódó jogértelmezésekkel összevetésben.

2.) A biztosítási és kiegészítő biztosítási tevékenységek adómentessége [Áfa tv. 86. § (1) bekezdés a) pontja]:

Ezzel kapcsolatosan ki kell emelni a Bíróságnak a C-240899. sz. ügyben kialakított jogértelmezését, mely alapján ahhoz, hogy a HÉA-irányelv értelmében vett adómentes *biztosítási szolgáltatások*ról lehessen beszélni, a biztosítási szolgáltatásnak szükségszerűen magában kell foglalnia a biztosítási szolgáltatást nyújtó (biztosítási kockázatot viselő) és a biztosított (azon személy, akinek kockázatát a biztosítás lefedi) *jogi kapcsolatát*. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül az adott ügylet kapcsán, úgy az nem lehet adómentes.

Ha a biztosító a *biztosítást kiegészítő szolgáltatások* (például a kárbecslés, kockázatelbírálás, orvosszakértői tevékenység stb.) ellátásával más adóalanyt bíz meg, akkor az utóbbiak által nyújtott szolgáltatások önmagukban nem tekinthetők az Áfa-törvény 86. § (1) bekezdés a) pont hatálya alá tartozó biztosítási vagy viszontbiztosítási tevékenységnek, ezért adókötelesek. Nem tartoznak ezek a szolgáltatások a biztosítás kategóriájába, mert nem a biztosítottnak nyújtanak szolgáltatást, illetve nem feltétlenül a kockázat bekövetkezéséhez kötött, hogy nyújtanak-e szolgáltatást, és nem is azt a szolgáltatást nyújtják, amelyre a biztosított a biztosítási szerződés alapján jogosultságot szerez. A biztosítónak ahhoz, hogy biztosítási szolgáltatást nyújtson nyilvánvalóan szüksége van ezen tevékenységek elvégzésére, azonban a biztosító a biztosított részére már biztosítási szolgáltatást nyújt.

A Bíróság a C-472/03 sz. ügyben a *biztosítási közvetítők és biztosítási ügynökök* által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosan megállapította, hogy a biztosítási ügynök szolgáltatása esetében fontos, hogy megilleti a biztosító megválasztásának szabadsága. További fontos elem, hogy leendő ügyfeleket keressen a biztosítónak, illetve, hogy képes a biztosítót kötelezetté tenni. Ezzel kapcsolatosan megállapítást nyert, hogy amennyiben egy adóalany úgynevezett back office szolgáltatásokat nyújt egy biztosítónak (pl. biztosítási kérelem elfogadása, a szerződésekre vagy a díjakra vonatkozó módosítási kérelmek kezelése, a biztosítási kötvények kibocsátása, kezelése és felbontása, az igények kezelése, a biztosítási ügynökök díjának meghatározása és kifizetése, az informatikai tevékenység szervezése stb.) az nem minősül a biztosítási ügynök által a biztosító részére nyújtott kapcsolódó szolgáltatásnak, tekintve, hogy az ilyen szolgáltatás nem valósítja meg a biztosítási ügynök tevékenységének jellemzőit.

A szolgáltatást nyújtó adóalany ilyen esetben közvetlenül egy biztosítóval áll jogviszonyban, továbbá a leendő ügyfelek keresése sem jellemzi a tevékenységét. Az ilyen típusú back office szolgáltatás tehát nem is lehet adómentes.

Az alábbi szolgáltatások a fenti elvekre tekintettel jellemzően az adómentes biztosítási, viszontbiztosítási szolgáltatások közé tartoznak:

- életbiztosítás, függetlenül attól, hogy egyéni vagy csoportos életbiztosításról van szó, valamint nyugdíjbiztosítás és életjáradékok, amennyiben a biztosítás, a nyugdíj vagy az életjáradék halálozási és élettartam-kockázatot is fedez, beleértve a végállapotú betegség diagnosztizálását, a súlyos betegség diagnosztizálását, a betegség miatt bekövetkező rokkantságot, a tartós fogyatékoságot, a baleseti halált és a hosszú távú ellátást;
- betegség miatti munkaképtelenségre vonatkozó biztosítás, személyi balesetbiztosítás és munkanélküliségi biztosítás;
- egészségbiztosítás;
- vagyonbiztosítás, beleértve a tűz, árvíz, természeti katasztrófa, balesetek, gépek meghibásodása, bűncselekmény és terrorizmus okozta veszteségekkel szembeni biztosítást;
- felelősségbiztosítás és jogvédelmi biztosítás;
- pénzügyi veszteséggel szembeni biztosítás;
- továbbengedményezés, biztosítási és viszontbiztosítási poolok;
- kettő vagy több direktbiztosító által együttesen nyújtott biztosítás.

3.) Hitel-, pénzkölcsön és egyéb, ilyen jogviszonyt megtestesítő szolgáltatás nyújtása, közvetítése [Áfa tv. 86. § (1) bekezdés b) pontja]:

A *hitel és pénzkölcsön nyújtás* alatt nem csak a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény vonatkozó rendelkezéseiben írtakat kell érteni, hanem minden olyan szolgáltatásnyújtást, amely tartalmában hitelezést, pénzkölcsön nyújtást valósít meg. Az, ha a termékértékesítő/szolgáltatásnyújtó kamat fejében megengedi a vásárlójának, hogy halasztva fizessen, általánosságban hitelezésnek tekinthető. Ugyanakkor a halasztott fizetés fejében felszámított kamat, nem mint önálló hitelezési ügylet ellenértéke, hanem az Áfa-törvény 70. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján az alapügyletkezhez kapcsolódó járulékos szolgáltatás ellenértékének tekintendő, amely osztja annak adójogi sorsát.

A Bíróság ehhez kapcsolódóan azt is leszögezte (C-281/91), hogy amennyiben az értékesítő a fizetés elhalasztását csak a teljesítésig engedélyezi, úgy az ezért felszámított kamat nem tekinthető (önálló) hitelezés ellenértékének, hanem az az alapügylet ellenértékének részét képezi, még akkor is, ha a felek közötti megállapodás a kamatot az értékesítés árától elkülönítetten kezeli. Ez a hazai szabályozásra lefordítva azt jelenti, hogy ilyen esetben a kamat, mint árképzési tényező jelenik meg (tehát ilyen esetben még járulékos szolgáltatásról sem beszélhetünk), így az – figyelemmel az Áfa-törvény 65. §-ára – az alapügylet ellenértékének részét képezi.

Az Áfa-törvény 86. § (1) bekezdés *b)* pontja továbbá mentességet biztosít a felsorolt szolgáltatások *közvetítése* esetében is. Az átutalással kapcsolatosan kifejtett jogértelmezés (4.pont) analógiájára itt is megállapítható, hogy amennyiben a közvetítés aktív tevékenységet jelent, azaz az nem merül ki a hitellel kapcsolatos adatszolgáltatásban, a vásárlók informálásában, hanem az például jelenti a pénzügyi szolgáltatás értékesítésének technikai lebonyolításában való részvételt, a hitel felvételhez szükséges paraméterek igazolását, a vonatkozó űrlapok kitöltését, a

hitel kezelési költségének beszedését, úgy ez a közvetítői szolgáltatás az Áfa-törvény 86. § (1) bekezdés b) pontja alapján adómentes szolgáltatásnak minősül.

Ellenkező esetben azonban, ha a közvetítő tevékenysége csupán a hitellel kapcsolatos adatszolgáltatásra, információközlésre szorítkozik, úgy ez a szolgáltatásnyújtás nem tekinthető hitel közvetítésnek, így az azért kapott jutalék nem élvez adómentességet a fenti törvényhely alapján.

Az Áfa-törvény 86. § (1) bekezdés b) pontjának második részében szereplő *hitelkezelési tevékenység* esetében a jogszabályszöveg, az Irányelvvel megegyező személyi feltételt szab az adómentesség megállapításához. Így a hitelkezelési tevékenység csak abban az esetben lehet adómentes, ha azt a hitelező nyújtja.

4.) Pénzügyi eszközzel kapcsolatos szolgáltatások [86. § (1) bekezdés d) pont]

Az Európai Bíróság által az átutalással kapcsolatos szolgáltatás tárgyában a C-2/95 ügyben kifejtett jogértelmezései a pénzügyi szolgáltatások adómentességének megítélésakor általános jelleggel irányadó. Ezen ítélet alapján ahhoz, hogy egy szolgáltatást az Áfa tv. 86. § (1) bekezdés d)-f) pontjai alá lehessen sorolni, annak több feltételnek is meg kell felelnie. A szolgáltatásnak egységes egésznek kell alkotnia valamint ténylegesen jellegzetesnek kell lennie az adott szolgáltatások megvalósulása szempontjából. A Bíróság azt is megállapította, hogy az olyan szolgáltatás, amely pusztán a pénzügyi információ nyújtásában merül ki – azaz a szolgáltatás nem eredményezi a felek jogi, pénzügyi helyzetében történő változást –, nem tekinthető adómentes pénzügyi szolgáltatásnak.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.) 86. § (1) bekezdés d) pontja értelmében mentes az adó alól a folyó-, betét- és ügyfélszámlával, fizetéssel, átutalással, csekk-, egyéb pénzköveteléssel és *pénzügyi eszközzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása*, ideértve ezek közvetítését is, kivéve magát a követelés (kinnlevőség) behajtását.

A pénzügyi eszköz fogalmára az Áfa-törvény 259. § 16. pontja tartalmaz definíciót, mely szerint pénzügyi eszköznek tekintendő Bszt. szerint meghatározott pénzügyi eszköz, kivéve azt a pénzügyi eszközt, amelynek megszerzése egyúttal az abban megjelölt termék tulajdonjogának megszerzését is jelenti.

A levelében felsorolt pénzügyi eszközzel kapcsolatos egyes szolgáltatásnyújtások adómentességének vizsgálata szempontjából – tekintettel arra, hogy a tevékenységek tényleges megvalósulására a beadvány nem közöl részletes információt – konkrét tájékoztatást nem tudunk nyújtani, viszont az érintett szolgáltató az adott szolgáltatás adókötelezettségének meghatározása érdekében a már ismertetett Közösségi jogértelmezés során kialakított ismérveket tudja alapul venni.

A beadványban megjelölt szolgáltatások közül azonban szerepelnek olyan tevékenységek, amelyek jellemzően az adómentes pénzügyi eszközzel kapcsolatos szolgáltatás körébe tartoznak, így többek közt ide sorolandó a *portfoliókezelés*. A Bszt. 4. § (2) bekezdés 52. pontja értelmében a portfoliókezelés során az ügyfél eszközei előre meghatározott feltételek mellett, az ügyfél által adott megbízás alapján, az ügyfél javára pénzügyi eszközökbe kerülnek befektetésre és kezelésre azzal, hogy az ügyfél a megszerzett pénzügyi eszközökből eredő kockázatot és hozamot, azaz a

veszteséget és a nyereséget közvetlenül viseli. A Bszt. 70. § (3) bekezdése alapján a befektetési vállalkozás a portfóliókezelési tevékenysége keretében az általa kezelt portfólióba tartozó pénzügyi eszközök esetében saját nevében, valamint a megbízó javára és terhére jár el. Nyilvánvalóan a portfóliókezelési tevékenység magában foglalja azt is, hogy a befektetési vállalkozás – bár törvényi kötelezettsége nincs – vállalja a tőke megóvását, melyhez a szükséges tevékenységeket elvégzi (a pénzügyi eszközöket értékesíti, megvásárolja). A fentiekben leírt portfóliókezelési tevékenység – a fenti elvekre is tekintettel – megfelel az Áfa-törvény 86. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, vagyis pénzügyi eszközzel kapcsolatos szolgáltatásnyújtásnak minősül, így adómentességet élvez.

Ugyancsak jellemzően az adómentes körbe tartozik az *értékpapír kölcsönzési szolgáltatás* nyújtása. A Bszt. 4. § (2) bekezdés 23. pontja illetve a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (továbbiakban a Tpt.) 5. § (1) bekezdés 44. pontja azonos módon határozza meg az értékpapír kölcsönzés fogalmát. Ennek értelmében értékpapír-kölcsönzés az értékpapír tulajdonjogának olyan átruházása, amelynek keretében a kölcsönbeadó a kölcsönbevevő részére azzal a kötelezettséggel ruház át értékpapírt, hogy a kölcsönbevevő köteles azonos darabszámú és azonos sorozatú értékpapírt egy, a szerződésben vagy a kölcsönbeadó által meghatározott jövőbeni időpontban visszaadni a kölcsönbeadó vagy az általa megjelölt harmadik személy részére.

Adómentes szolgáltatásnyújtásnak minősül a *letéti számla vezetése* is. A Hpt. értelmező rendelkezései alapján a letéti szolgáltatás (pénzletékezelés) pénzügyi összegnek az ügyfél megbízásából, elkülönített letéti számlán kamatra vagy kamat nélkül történő elhelyezése és kezelése, külön jogszabályban rögzített feltételek szerint. Ez a szolgáltatásnyújtás, mint egyéb pénzköveteléssel kapcsolatos szolgáltatás szintén mentes lesz az adó alól.

5.) Magyar és külföldi fizetőeszközzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása [86. § (1) bekezdés e) pont]

E jogszabályhely értelmezésekor mindenképpen figyelemmel kell lennünk a korábban már bemutatott elvekre, valamint az Európai Bíróság más pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatosan tett megállapításaira. Ebből következően a „törvényes fizetőeszközzel kapcsolatos szolgáltatás” alatt is alapjában véve olyan szolgáltatásokat kell érteni, melyek képesek változtatást eredményezni a felek törvényes fizetőeszközzel kapcsolatos helyzetében. Ebbe a körbe tartozik például a pénzváltási szolgáltatásért fizetett díj, valamint annak közvetítése. Ugyanakkor nem tartozik ebbe a körbe például a pénzzállítási tevékenység.

6.) Magyar és külföldi fizetőeszközzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása [86. § (1) bekezdés f) pont]

Az értékpapírokkal való kereskedés esetén is ugyanazt a vizsgálatot kell elvégezni, mint az átutalásokhoz kapcsolódó szolgáltatások esetén. Az „értékpapírokra vonatkozó ügylet” alatt tehát azokat az ügyleteket kell érteni, amelyek képesek arra, hogy a felek értékpapírokkal kapcsolatos jogait és kötelezettségeit létrehozzák, megváltoztassák vagy megszüntessék.

7) A befektetési alap és a kockázati tőkealap kezelése, valamint a magánnyugdíjpénztár, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár és a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény részére végzett portfólió-kezelés [86. § (1) bekezdés g) pont]

A fenti rendelkezés biztosítja a Tpt-ben definiált befektetési alap és kockázati tőkealap kezelését, valamint az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár és a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény (intézményi befektetők) részére végzett portfólió-kezelés adómentességét.

Ugyanakkor nem tartozik ebbe a körbe a szövetkezeti üzletrész, a csekk, a váltó, a kárpótlási jegy, a közraktárjegy forgalomba hozatala, és az állampapír zártkörű forgalomba hozatala.

Figyelemmel a Bíróság Abbey National plc kontra Commissioners of Customs and Excise C-169/04. ügyben kifejtett véleményére, a befektetési alapok kezelése fogalma alá tartoznak a harmadik személy alapkezelő által nyújtott, az alapok adminisztratív és számviteli feladataival összefüggő szolgáltatások is, ha azok – átfogóan értékelve – önálló egységet alkotnak, a befektetési alapok kezelésére jellemzőek és annak lényegéhez tartoznak.

Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozatában rögzítettekkel összhangban tájékoztatom, hogy a válaszlevélben részletezettek szakmai véleménynek minősülnek, kötelező jogi erővel nem bírnak.

Budapest, 2012. június 29. ” ”

Tisztelettel:

Dr. Horváth Iona
Dr. Horváth Iona
főosztályvezető

Erről értesülnek:

1. a címzett
2. NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága
3. a központi irattár

